

Illerpiaasinnaavutit

- taama pisinnaatitaaffeqarputit

Du må være præcis, som du er

- det har du ret til

Illerpiaasinnaavutit

- taama pisinnaatitaaffeqarputit

Du må være præcis, som du er

- det har du ret til

Asasakka meeqqat Kalaallit Nunaanniittut

Una atugaq ilissi pillusi saqqummersitaavoq. Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit imaqarpoq. Illit meeqqallu allat Kalaallit Nunaanniittut pisinnaatitaaffeqarput. Pisinnaatitaaffisi tamarmik Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummi allaqqapput. Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut nunarsuaq tamakkerlugu nunarpassuarni meeqqat paarilluarneqarnissaat pillugu isumaqatigiissusiaavoq – aamma nunatsinni.

Pisinnaatitaaffeqarneq isumaqarpoq meeqqat inuunerissuunissaat toqqissisimallutillu angerlarsimaffeqarnissaat inersimasunit isumagineqassasoq. Pisinnaatitaaffeqarneq aamma isumaqarpoq meeqqat misigissutsiminnik takutitseqqusaasut qanorlu isumaqarnerminnik tusar-neqaqqaartussaallutik – isumaqanngilarli sunik tamanik aalajangiisinnaaneq, inersimasulli eqqaamassagaat meeqqat aperissallugit qanoq isumaqarnersut.

Neriuppunga atuakkap uuma pisinnaatitaaffissinnik ilisimasaqarlualernissassinik ikiussagaasi.

Atuakkap piviusunngortinnissaanut peqataasimasut tamaasa immikkut qutsavigerusuppakka.

Asannittumik inuulluqqusillunga
Aviâja Egede Lynge, Meeqqat Illersuisuat

Kære børn i hele Grønland

Denne bog er lavet specielt til jer. Den handler om jeres rettigheder. Du og alle børn har rettigheder. Alle jeres rettigheder er skrevet i noget, der hedder Børnekonventionen. Børnekonventionen er en aftale, som en hel masse lande har lavet, om at passe godt på alle børn i verden – også her i landet. Det betyder, at alle voksne i Grønland skal følge denne aftale.

Når børn har rettigheder, betyder det, at voksne skal sørge for, at børn har et godt liv og vokser op i et trygt hjem. Rettigheder betyder også, at børn har lov til at vise følelser og børn skal høres om, hvad de mener. Rettigheder betyder ikke, at børn kan bestemme, men det betyder, at de voksne skal huske at spørge børn om, hvad de synes.

Jeg håber, bogen vil hjælpe jer til at kende jeres rettigheder bedre.

En speciel tak til alle, som har været med til at gøre denne bog til virkelighed.

Kærlig hilsen
Aviâja Egede Lynge, Børnetalsmand

Meerarparpassuit assigiinngitsut nunarsuarmi tamarmi najugaqarput

Meeqqat ukioqatigiinngitsut,
meeqqat assigiinngitsunik isikkullit
assiginngitsunillu oqaasillit. Meeqqat
sulisartut meeqqallu pinnguartaartut,
meeqqat atuartut meeqqallu

meeqquerivinniittartut. Meeqqat taakku
tamarmik pisinnaatitaaffeqarput.
Pisinnaatitaaffeqarneq isumaqarpoq
meeqqat ajunngitsunik inuuneqarnissaat
inersimasut isumagissagaat.

Pisinnaatitaaffeqarneq aamma
isumaqarpoq assigiinngitsunik
akuerisaalluni iliortoqarsinnaasoq.
Illit meeqqallu allat pisinnaatitaaffisi
maanna tusagaqarfigissavatit...

Der bor rigtig mange forskellige børn i hele verden

Børn med forskellig alder, børn der
ser forskellige ud og taler forskellige
sprog, børn der arbejder og børn der
leger, børn der går i skole og børn der
går i børnehave, de har alle sammen

rettigheder. At have rettigheder betyder,
at voksne skal sørge for, man har et godt
liv. At have rettigheder betyder også, at
man har lov til forskellige ting.

Nu skal du høre om nogle af de
rettigheder, du og alle andre børn har...

Ateqarnissannik pisinnaatitaaffeqarputit, aamma ilaqutaqarnissannik pisinnaatitaaffeqarputit

Meeqqat tamarmik mikinerminniit
ateqassapput.

Meeqqat suminngaanneernerlutik
ilisimassallugu pisinnaatitaaffeqarput,
– aamma angajoqqaarinngisaminni
najugaqaralarunik.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 7, 8, 9 aamma 10

Du har ret til at have et navn og du har ret til at have en familie

Alle børn skal have et navn, når de er små.

Børn har også ret til at vide, hvor de
kommer fra – også selvom de ikke bor
hos deres forældre.

Børnekonventionen
artikel 7, 8, 9 og 10

Ilit naleqarputit - qanorluunniit ikkaluaruit

Taanna isumaqarpoq, nunamit suminngaanneeraluaruilluunniit, nunaqarfimmiuuguit illoqarfimmiuuguilluunniit, taava nunarsuarmi maani naleqarputit.

Nutsatit ilingagaluarpata, takippata naappataluunniit, amit taartuuppat qaamasuuppalluunniit naleqarputit. Pisuujuguit piitsuuguilluunniit, angiguit mikiguilluunniit, pualaguit salukkuilluunniit naleqarputit.

Inuit tamarmik naleqarput.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissummi
artikeli 2

Naleqarneq isumaqarpoq
kinaagaluaraanniluunniit imaluunniit
qanorluunniit isikkogaraluaanni
asaneqarnermik.

Du er noget værd - lige præcis som du er

Det betyder, at lige meget hvilket land du kommer fra, om du er fra en by eller bygd, så er du noget værd her i verden.

Uanset om du har krøller, langt eller kort hår, om du har mørk eller lys hud, så er du noget værd. Uanset om du er rig eller fattig, eller om du er lav, høj, tyk eller tynd, så er du noget værd.

Alle mennesker er noget værd.

Børnekonventionen
artikel 2

At være noget værd betyder
f.eks., at man er elsket,
uanset hvem man er eller
hvordan man ser ud.

Asaneqarlutit alliartornissannik pisinnaatitaaffeqarputit

Meeqqat tamarmik, inersimasuniit
qanigisaminniillu asaneqassapput.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummi
artikeli 3 aamma 27

Du har ret til at vokse op med Kærlighed

Alle børn skal elskes og gives
kærlighed af de voksne omkring dem.

Børnekonventionen
artikel 3 og 27

Qiiannginniassagavit oqortunik ipeqanngitsunillu atisaqassaaitit

Meeqqat kikkulluunniit angerlarsimaf-
fimminniikkaluarunik silamiluunniit
aneeraluarunik qiiassanngillat. Meeqqat
napparsimalinnginniassammata
arlaatigulluunniit tujorminnginnias-
sammata atisaqarnissaat inersimasut
isumagisussaavaat.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 19, 24 aamma 27

Du skal have varmt og rent tøj, så du ikke fryser

Ingen børn skal fryse, når det er koldt,
lige meget om de er hjemme eller udenfor
og lege. De voksne skal sørge for, at børn
har tøj, så de ikke bliver syge eller har det
dårligt på andre måder.

Børnekonventionen
artikel 19, 24 og 27

Peqataanissannut ilaluarineqannginnissannullu pisinnaatitaaffeqarputit

Meeqqat tamarmik meeqqanut sammisaqartitsinerni peqataasussaapput, soorlu pinnguarnermi, pinnguaatinik pinnguarnermi imaluunniit meeqqat inersimasullu peqatigalugit allanik sammisaqarnerni. Meeqqat kikkulluunniit sumiikkaluarunilluunniit sunilluunniit sammisaqaralarunik qinngasaarneqartassanngillat.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 31

Du har ret til at være med og ikke blive holdt udenfor

Alle børn må gerne være med i aktiviteter, der laves for dem, f.eks. lege eller spille spil eller lave andre ting sammen med børn og voksne. Ingen børn må blive mobbet, uanset hvor de er eller hvad de laver.

Børnekonventionen
artikel 31

nanak-istjan

2+4=6

blomst = naasog
whale = hval arfag

atuarfik = sulh
sprag = aqauit
materatleki

nunilerin = gagan

3+8=9

Atuartuunissannut nutaanillu ilikkagaqarnissannut pisinnaatitaaffeqarputit

Tamanna isumaqarpoq, meeqqat
atuartinneqartassasut nutaanillu
ilikkagaqarlutik, aamma timimik
atornissaa, soorlu eqaarsaarlutik,
ilinniassavaat.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 28 aamma 29

blomst = naasog
whale = hval = art

Du har ret til at gå i skole og lære nye ting

Det betyder, at børn skal undervises og
lære nyt, og de skal lære at bruge kroppen
f.eks. igennem gymnastik.

atuarfik = school
sprog = oqaatsit
matematikki

Børnekonventionen
artikel 28 og 29

nunalerineq = geografi

Illiunissannik pisinnaatitaaffeqarputit - allanilluunniit allaanerugalaruit

Tamanna isumaqarpoq illit meeraa-
sinnaatitaasutit nipaatoq – aamma
meeraasinnaavutit uummaarisoq.
Aamma nukappiaraasinnaavutit
niviarsiaraarusuttoq, imaluunniit

niviarsiaraasinnaavutit nukappiaqqatut
ikkusuttoq. Qanorluunniit ikkaluaruit
akuerineqartussaavutit. Meeqqat qanor-
luunniit ikkaluarunik akuerineqartussaap-
put. Meeqqat tamanna pisinnaatitaaffigaat.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikel 2, 23 aamma 30

Illiuninnut akuerinegarneq,
isumaqarpoq, allat illiunerit
ajorissanngikkaat.

Du har ret til at være, som du er - også selvom du ikke er som alle andre

Det betyder, at du har ret til at være alt
fra et stille barn - til et barn med masser
af energi. Du må også gerne være en
dreng, som gerne vil være en pige, eller

en pige der gerne vil ligne en dreng.
Du skal accepteres, uanset hvordan du er.
Børn skal være, præcis som de er.
Det har børn ret til.

Børnekonventionen
artikel 2, 23, 30

At blive accepteret, for
den man er, betyder, at
andre synes, man er okay
og god nok, som man er.

Pinnguarsinnaatitaavutit aamma qasuersaarsinnaatitaavutit

Sunngiffinni sunaluunniit soqutigisat sammisinnaavat. Aamma pisariaqartikkukku qasuersaarsinnaatitaavutit.

Meeqqat aamma iniminni nammineersinnaatitaapput, tamanna isumaqarpoq soorlu pisariaqartikkukku nammineq ininni kisivit pinnguarsinnaatitaasutit.

Meeqqat pillugit Isuamaqatigiissut
artikeli 16 aamma 31

Du må gerne lege og du må gerne hvile dig

Du må gerne lave det, der interesserer dig, i din fritid. Du må også gerne slappe af, hvis du har brug for det. Børn har også ret til et privatliv. Det betyder, at man f.eks. gerne må lege alene på sit værelse, hvis man har brug for det.

Børnekonventionen
artikel 16 og 31

Misigissuseqarputit aamma nipituumik oqaatigisinnaavatit

Inersimasut meeqqat tusarnaartussaa-
vaat, aamma qanoq innerat pillugu ape-
risartussaavaat. Meeqqat tuppallersarne-
qartarnissaminnik aamma aliasukkunik
asaneqarnissaminnik pisinaatitaaffeqar-
put. Aamma pisariaqartikkunikku qim-
massarneqarnissaminnik tapersersorne-
qarnissamillu pisinnaatitaaffeqarput.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 12 aamma 18

Du har følelser og dem må du gerne sige højt

Voksne skal lytte til børn og huske at
spørge dem, hvordan de har det. Børn
har ret til at blive trøstet og få kærlighed,
hvis de er kede af det. De har også ret til
at blive opmuntret og støttet, hvis de har
brug for det.

Børnekonventionen
artikel 12 og 18

Peqqissumik inuuneqarnissannik pisinnaatitaaffeqarputit, nerisassaqarlutit pinnguarnissannullu piffissaqarlutit

Meeqqat napparsimagunik pisinnaati-
taaffeqarput ikiorneqarnissaminnik.
Pisinnaatitaaffeqarput peqqinnartunik
nerisaqarnissamut, timersornissamut
pinnguarnissamullu. Meeqqat
peqqissuullutik inuuneqarnissaat
inersimasut akisussaaffigaat.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 24, 27 aamma 31

Du har ret til at leve et sundt liv, hvor du får mad og får tid til at lege

Børn har ret til at få hjælp hvis de bliver
syge. De har ret til at spise sund mad
og dyrke sport eller lege. Det er voksnes
ansvar, at børn lever et sundt liv.

Børnekonventionen
artikel 24, 27 og 31

Imigassartorfiunngitsumi, nakuuserfiunngitsumi innarliinertagaangitsumilu alliartornissannik pisinnaatitaaffeqarputit

Meeqqat ajoqusernissaat atornerlun-
neqarnissaallu pinngitsoortinniarlugu
inersimasut meeqqat illersortussaavaat,
soorlu inersimasut imigassartorpallaa-
raangata imaluunniit nakuuseraangata.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 19, 33, 34 aamma 36

Du har ret til at vokse op uden alkohol, vold og overgreb

Det er de voksnes ansvar at beskytte
børn, så de ikke kommer til skade og ikke
oplever misbrug, som f.eks. når voksne
drikker for meget alkohol eller slår.

Børnekonventionen
artikel 19, 33, 34 og 36

Oqaatsit atorumanerusatit pikkoriffiginerusatillu oqaaserisinnaavatit

Meeqqat oqaatsit ilinniarsimasatik
oqaaserissallugit pisinnaatitaaffeqarput
aamma isummersinnaatitaapput naak
allat isumaqataanngikkaluarpataluunniit.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 12, 13 aamma 30

Du må gerne tale det sprog, du ønsker at tale og er bedst til

Børn har ret til at tale det sprog, de har
lært. De har også ret til at fortælle, hvad
de synes, selvom andre ikke synes det
samme.

Børnekonventionen
artikel 12, 13 og 30

Pitsaasumik toqqissimasumillu
inuuneqarnissannik pisinnaatitaaffeqarputit
- meeqqat tamarmik taama pisinnaatitaaffeqarput

Meeqqat pisinnaatitaaffiisa
malinneqarnissaat inersimasut
pisussaaffigaat, meeqqat pitsaasumik
inuuneqarniassammata.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 3 aamma 27

Inersimasut akisussaaffii
tassaapput meeqqat
ajunnginnissaannik
akisussaaffiit.

Du har ret til at leve et godt og
trygt liv - det har alle børn

Det er de voksnes ansvar, at
børns rettigheder overholdes,
så børn får et godt liv.

Børnekonventionen
artikel 3 og 27

Voksnes ansvar
betyder, at voksne
skal sørge for, at
børn har det godt.

Peqataanissannut pisinnaatitaaffeqarputit, innarluuteqaraluaruilluunniit

Meeqqat innarluutillit meeqqatut
allatut innarluuteqanngitsutut peqataa-
nissaminnik pisinnatitaaffeqassapput.
Meeqqat innarluutillit isumaginissaannut
inersimasut pisussaapput.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 23 aamma 27

Du har ret til at være med, også selvom du har et handicap

Børn med handicap skal have samme
muligheder for at være med som andre
børn. Det er voksnes ansvar, at sørge for,
at der tages hensyn til børn
med handicap.

Børnekonventionen
artikel 23 og 27

Ikiorneqarnissannik pisinnaatitaaffeqarputit

Ikiorneqarnissannik pisariaqartitsiguit
inersimasunilli oqaloqatissaqarnak,
taava Meeqqat Illersuisuata MIO-llu
pitsaasumik siunnersorsinnaavaatsit

imaluuniit inersimasumik allamik
illit oqaatigerusutannik tusarnaarsinnaa-
sumik nassaarsinnaavoq. Inersimasut
meeqqat ikiussallugit akisussaasuupput.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut
artikeli 39

Meeqqat illersuisuat inersimasuuvoq,
meeqqallu pisinnaatitaaffiik meeqqat
ilisimasagarnissaanik sullissisoq.
Meeqqat illersuisuat meerarpassuarnik
inuusuttorpassuarnillu qanoq innerat
pillugit oqaloqatigisarpai.

Du har ret til at få hjælp

Har du brug for hjælp og har du ikke
nogle voksne at tale med, så kan
Børnetalsmanden og MIO give dig gode

råd eller hjælpe dig med at finde
en voksen, der kan lytte til dig.
Det er voksnes ansvar at hjælpe børn.

Børnekonventionen
artikel 39

Børnetalsmanden er en voksen,
der sørger for, at børn ved,
hvad deres rettigheder er.
Børnetalsmanden taler med
mange børn og unge om,
hvordan de har det.

18-inik ukioqalernissavit tungaanut meeraavutit

Inuit tamarmik 18-inik ukioqalernissamik tungaanut meeraapput. Tamanna isumaqarpoq illit 18-inik ukioqalernissavit tungaanut inersimasut akisussaaffigaatsit.

Pisinnaatitaaffeqarnek aalajangiisinnaa-titaanermik isumaqanngilaq, isumaqarlunili inersimasut meeraq aperisassagaat tusarnaartassallugulu.

18-inik ukioqalernissavit tungaanut Meeqqat pillugit Isumaquatigiissummi pisinnaatitaaffiit allaqqasut tamaasa pisinnaatitaaffigaatit.

Meeqqat pillugit Isumaquatigiissut
artikeli 1

Du er et barn, indtil du fylder 18 år

Alle er børn, indtil de bliver 18 år.
Det betyder, at de voksne har ansvaret
for dig, indtil du fylder 18 år.

Rettigheder betyder ikke, at man kan
bestemme, men det betyder, at voksne
skal huske at spørge og lytte til en.

Du har alle de rettigheder, der står i
Børnekonventionen, indtil du bliver 18 år.

Børnekonventionen
artikel 1

Wes Anderson

MIO isumaqarpoq

Meeqqat ajunngitsumik atugaqarnissaat qiimasuunissaallu pingaaruteqartuusoq MIO-mi isumaqarpugut. Meeqqat nuan-niitsumik inuuneqarlutik annilaangasus-saannngillat nikallungasussaanatilluunniit. Taamaammat nikallungatitsisunik naar-

lutitsisunik misigissuseqaruit pingaarute-qarpoq tamanna pillugu inersimasumut oqaluttuarnissat. Eqqaamassavat ajun-ngitsumik inuuneqarnissannik pisin-naatitaaffeqaravit nuannaarlutillu peqqissuunissannut.

MIO synes

I MIO synes vi, det er vigtigt, at børn har det godt og er glade. Børn skal ikke være bange eller være kede af det, fordi de ikke lever et godt liv. Derfor vil vi huske dig på, at når du har nogle følelser, der gør

dig ked af det eller måske giver dig ondt i maven, så er det vigtigt, at du fortæller det til en voksen. Husk du har ret til at leve et godt liv, hvor du er glad og sund.

www.mio.gl

Saqqummiisoq, Udgivet af MIO

Isumassarsisoq, Ide af Aviâja Egede Lynge

Titartaasoq, Illustreret af Naja Abelsen

Allaaserinnittoq, Tekst af Camilla Nymand Petersen

Ilioggaasoq, Grafik Nuisi Grafik

Naqiterivik, Tryk Dam Grafisk

Saqqummiussaq, tapernegarpoq, Udgivet med støtte fra Departement for Uddannelse,
Kultur, Forskning og Kirke

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

ISBN 978-87-999111-1-0

Illeppiaasinnaavutit - taamak pisinnaatitaaffeqarputit
atuagaavoq, pisinnaatitaaffiit pillugit atuakkiaq,
MLO'mit, Meeqqat pisinnaatitaaffiit sullissiviannit
saqqummersitaq.

Atuagaq, meeqqanit minnernit annerusunillu
atuarnegarsinnaavoq. Nipituumik atuffassissutaa-
sinnaavoq oqallissaarutaasinnaallunilu. Atuakkap
oqariartuutai eqqumiitsuliortup Naja Abelsenip
Kusanarluinnaqqissaartumik titartarsimavai.

Meeqqat inuusuttullu pitsaasumik, asannittumik,
peqataatitsisumik ineriartornissaannillu
periartissagartinnissaannut peqataagit.

Du må være præcis, som du er - det har du ret til
er en bog, der handler om rettigheder. Bogen er
udgivet af børnerettighedsinstitutionen MLO.

Bogen kan læses af både mindre og større børn,
benyttes til højtlesning, men også som dialogbog.
Bogens budskaber er smukt illustreret af
Kunstner Naja Abelsen.

Vær med til at støtte op om børn og unges
ret til et godt liv med kærlighed, inddragelse
og mulighed for at udvikle sig.

